

Kuulemistilaisuus liittyen vaihtoehtohoitoihin ja esteettisiin pistoshoitoihin

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön uudistaminen – Teemaryhmä 5

16.12.2025 Sanna-Maria Kivivuori, lääkintöneuvos, pj

Ammattihenkilölain uudistus, AML, Teemaryhmä 5

Lääkehoitoa koskevien säännösten muutostarpeiden sekä vaihtoehtohoitojen ja ei-lääketieteellisin perustein annettavien esteettisten hoitojen sääntelytarpeiden arviointi

- ❖ Lääkkeenmääräämistä koskevat oikeudet ja velvollisuudet (lääkärit ja hammaslääkärit + opiskelijat)
- ❖ Rajattu lääkkeenmäärääminen (sairaanhoitajat, optikot ja suuhygienistit)
- ❖ Turvallinen lääkehoito – eri ammattiryhmien lääkehoitoon liittyvät tehtävät ja velvollisuudet ammattihenkilösääntelyssä
- ❖ **Vaihtoehtohoidot ja ei-lääketieteellisin perustein annettaviin esteettisiin hoitoihin liittyvien sääntelytarpeiden arviointi**

- ❖ Teemaryhmä 5 pj Sanna-Maria Kivivuori

Vaihtoehtohoidot

- Kenttä laaja
- Tarkoitetaan kaikkia terveydenhuollon ulkopuolisia ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin suunnattuja hoitoja ja palveluja.
- Menetelmät vaihtelevat suuresti ja uusia hoitomuotoja syntyy jatkuvasti.
- Keskeinen haaste liittyy katteettomiin terveyslupauksiin. Potilasturvallisuudelle suurimman riskin muodostaa se, että sairauksien asianmukainen hoito viivästyy tai vakavia sairauksia hoidetaan tehottomin menetelmin.
- Kansalaisten itsemääräämisoikeus hakeutua haluamiinsa palveluihin vapaa-ajallaan.
- Vaihtoehtohoidot on laaja kokonaisuus, joka vaatii perehtymistä. Sen sääntely painottuu hoitomuotoihin eikä niinkään ammattioikeuksiin, **minkä vuoksi niistä ei säädettäisi ammattihenkilölainsäädännössä**. Teemaryhmä ehdottaa vaihtoehtohoidoista erillistä omaa lakia. Teemaryhmä rajasi tarkastelunsa esteettisiin pistoshoitoihin.

Esteettisistä hoidoista

- Korkeariskisimmät esteettiset hoidot ovat ihoa lävistävät pistoshoidot, kuten botuliinitoksiini-, täyteaine- ja lipolyysipistokset
- Botuliinitoksiini on reseptilääke. Botuliinitoksiinipistokset on STM:n ohjauksesta (STM:n lausunto kehonmuokkauspalveluiden kuulumisesta terveyden- ja sairaudenhoitoa koskevien säädösten piiriin STM/985/2016) ja Valviran toimesta ([Botuliinihoidot | Valvira](#)) linjattu terveydenhuollon toiminnaksi niin, että niitä voivat tehdä **vain** lääkärit tai sairaanhoitajat, terveydenhoitajat ja kätilöt lääkärin valvonnassa. Sen sijaan muista esteettisistä pistoshoidoista ei ole tarkempaa linjausta tai rajoittavaa sääntelyä.
- Palveluja tarjoavat sekä kauneudenhoitoalan yrittäjät että terveydenhuollon ammattihenkilöt, mutta mukana on myös runsaasti toimijoita, joilla ei ole minkäänlaista koulutusta toimenpiteisiin, vaadittavaan hygieniaan ja aseptiikkaan tai komplikaatioihin.

- Ruotsissa esteettisiä pistoshoitoja saavat tehdä vain laillistetut terveydenhuollon ammattihenkilöt, ja hoitoihin liittyy ikäraja sekä pakollinen harkinta-aika
 - Lag (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar

- Lääkärin ja hammaslääkärin lääkkeenmääräämisestä esteettisiin tarkoituksiin ei ole erillistä sääntelyä, vaan lääkkeitä määrätään nykyisten lääkkeenmääräämisoikeuksien perusteella.
- Ryhmän ehdotus: Vastuu (esteettisestä) lääkehoidosta on lääkärillä. Jos lääkeainepistoksen antaja ei ole lääkäri, on pistos annettava lääkärin johdon ja valvonnan alaisena palveluyksikössä. Lääkäri voi antaa luvan lääkeaineen käyttöön sairaanhoitajalle, terveydenhoitajalle tai kätilölle. Edellä mainitut terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat antaa oman ammattitaitonsa puitteissa itsenäisesti lisäksi sellaisia pistoshoitoja, joissa käytetään muita, kuin lääkevalmisteita. Muut kuin vaatimukset täyttävät terveydenhuollon ammattihenkilöt eivät voi antaa esteettisiä pistoshoitoja.
- Esteettisiä pistoshoitoja **eivät** ole tatuoinnit, lävistykset, akupunktio, mikroneulaus tai vastaavat.